

**KULLAA
LEINEPERI ESKOLA-KALTEVO**

Röykkiökaivaus ja alueen kartoitus 10.-14.9.2001

Tutkija Tiina Jäkärä

Satakunnan Museo

TIIVISTELMÄ

Kullaa Eskola-Kaltevo 2001

PK 1143 08 KULLAA 1: 20 000

X=6816 60-65, y=560 50-59, z=35

Kiviröykkiön kaivaus ja röykkiöalueen kartoitus

Satakunnan Museo/Kullaan museo- ja kotiseutuyhdistys

Kaivauksen johtaja FM Tiina Jäkärä

Kiviröykkiö (n. 4x4 m) kaivettiin pohjaan. Röykkiö oli löydötön. Mahdollisesti kyseessä on viljelyyn ja sen edellyttämään maaston raivaukseen liittyvä kiviröykkiö. Alue kartoitettiin, jolloin todettiin kaikkiaan ainakin 31 rakenteiltaan erilaisia röykkiötä. Ajoitusta röykkiölle ei saatu.

Löydöt:-

Ajoitus:-

Tutkitun alueen laajuus: röykkiö n. 4x4 metriä.

Kenttätyöaika: 10.-14.9.2001

Tutkimuskustannukset: -

Tutkimusraportti: Tiina Jäkärä 28.1.2002. Satakunnan Museon arkisto.

1. Arkistotietoja

Kunta: Kullaa

Kylä: Leineperi

Kohde: Eskola-Kaltevo

Tilat: Rno:t 6:49, 6:67 (1987)

Maanomistaja: Pentti Kaltevo, p. 02-5383365

Sijainti: PK 1143 08 KULLAA
X=6816 60-65, y=560 50-59, z=35

Aiemmat tutkimukset: Tark. Unto Salo 1962
Inv. Matti Huurre 1967

Aiemmat löydöt: -

Löydöt: -

Negatiivit: 206248: 1-9 (Satakunnan Museo)

Diapositiivit: 29579: 1-16 (Satakunnan Museo)

Kartat: 4 kpl

2. Johdanto

Kaivauksen toteuttivat yhteistyössä Satakunnan Museo ja Kullaan museo- ja kotiseutuyhdistys. Kenttätyö suoritettiin ajalla 10.-14.9.2001. Työssä oli päivittäin keskimäärin 4-5 henkilöä. Kaivausjohtajana toimi tutkija Tiina Jäkärä Satakunnan Museosta ja piirtäjänä FM Jouni Taivainen. Kaivajina toimivat Timo Korkeaoja, Pentti Salovaara, Jorma Ruohomäki ja Rami Ruohomäki Kullaan museo- ja kotiseutuyhdistyksestä.

3. Tutkimuskohde

Tutkimuskohteena oli Eskola-Kaltevon rökkiöalue, jolla arkistotietojen mukaan sijaitsee 22 kivirökkiötä. Tarkoituksena oli tutkia yksi rökkiö ja näin mahdollisesti saada osviittaa niiden funktiosta. Alue sijaitsee luode-kaakko-suuntaisen moreeniharjanteen kaakkoispäässä. Itse harjanteelta metsä on juuri hakattu pois ja maata on muokattu ja ojitettu. Muinaisjäännösalueella kasvaa kuitenkin kuusivaltaista sekametsää. Muutenkin alue on tavallaan oma kokonaisuutensa; harjanteen ja Joutsijoen väliin jäävänä se sijaitsee tavallaan pienessä, suojaisessa laaksossa. Alueen rökkiöt myös kartoitettiin; kaikkiaan niitä oli 31 kappaletta.

Aivan kohteen vieressä sijaitsee muinaisjäännöskohde ”Hämäläinen I” (mj.rek.nro. 293 1 0006). Tässä kohteessa on kaksi rökkiötä, joista toinen tutkittiin vuonna 1969 (T. Miettinen, raportti Museoviraston arkeologian osaston arkistossa). Rökkiö oli maansekainen ja sisälsi mm. palanutta luuta sekä Morbyn ja Kiukaistentyypin keramiikkaa. Eskola-Kaltevon kivirökkiöt vaikuttavat lähes kaikki pelkästään kivistä koostuviksi. Muutamat koostuvat pienemmistä kivistä ja ovat näin ”kuiasmaisempia”. Osa koostuu vain muutamasta suuremmasta kivistä.

4. Tutkimustapa

Tutkittavaksi valittu rökkiö (rökkiö 1) sijaitsi alueen keskiosissa ja oli halkaisijaltaan n. 4 metriä. Alueelle mitattiin n. etelä-pohjoissuuntainen peruslinja (11°). Linjan nollapisteen arvoksi otettiin 1000/1000. Kaivausalue sijaitsi peruslinjan itäpuolella 4x4 metrin ruudussa. Alueelle ei saatu siirrettyä korkeuskiintopistettä. Korkeuspisteeksi valittiin rökkiössä oleva kiintokivi. Taakselukemana käytettiin lukemaa 100.

Rökkiö puhdistettiin peitteistä ja kaivausruutu avattiin kokonaisuudessaan. Noin kuusimetrinen kuusi kaadettiin rökkiön päältä maanomistajan luvalla. Rökkiö piirrettiin ennen kuin purkamisen aloitettiin (nollataso).

Rökkiöstä piirrettiin myös ns. 1- ja 2-tasoissa kartat. 2- tasossa suurin osa kivimassasta oli purettu ja samalla kartalla ovat myös pohjalukemat. Kaivausalueella oli jonkin verran nokista maata. Rökkiön viereisestä maasta otettiin kaksi maanäytettä, sekä lisäksi hiilinäyte rökkiöpohjan muutamista hiilihipuista. Rökkiössä ei ollut sisäisiä rakenteita, mutta se oli selvästi koottu muutaman suuren maakiven keskelle ja ympärille.

5. Johtopäätökset

Toinen maanäytteistä analysoitiin; kaikki löydetty makrot olivat hiiltyneitä (tulokset liitteenä). Yhtään viljan jyvää ei löydetty. Edelleen on syytä arvella, että ainakin osa rökkiöistä liittyy alueen raivaukseen. Onko kyse viljellystä alasta vai muusta, on arvailtavissa.

Alueella suoritettiin myös yleiskartoitus. Kaikkiaan kiviroykkiöitä löydettiin 31 kappaletta. Osa oli vain muutamista suurista kivistä koottuja, osa oli pieniä ja kiuasmaisista (pienempää kiveä) ja osa muistutti enemmän kiven ja maan sekaisia røykkiöitä.

Porissa 28.1.2002

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tiina Jäkärä', written in a cursive style.

Tiina Jäkärä

Kullaa Eskola-Kaltevo 2001

Mustavalkonegatiivit (Satakunnan Museo)

206248:1 Röykkiö 1 etelästä, turve poistettuna. 10.9.2001 Tiina Jäkärä.

:2 Sama luoteesta.

:3 Röykkiö 1 etelästä, ensimmäinen kivikerta poistettu. 11.9.2001 TJ.

:4 Sama luoteesta.

:5 Röykkiön pohjan purku kesken. Etelästä. 12.9.2001 TJ.

:6 Sama luoteesta.

:7 Röykkiö 1 pohjassa. Etelästä. 13.9.2001 TJ.

:8 Sama luoteesta.

:9 Röykkiö 1 entisöity, luoteesta. 13.9.2001 TJ.

Kullaa Eskola-Kaltevo 2001

Diaprositiivit (Satakunnan Museo)

29579:1 Rökkiö 1 kuvattuna etelästä. 9.9.2001. T. Jäkärä.

:2 Rökkiö 1 lounaasta. 9.9.2001 TJ.

:3 Rökkiö 1 etelästä. Turvepeite poistettu. 10.9.2001 TJ.

:4 Sama luoteesta.

:5 Rökkiön 1 pintaa piirretään. 10.9.2001 TJ.

:6 Rökkiö 1 etelästä. Ensimmäinen kivikerta poistettu. 11.9.2001 TJ.

:7 Sama luoteesta.

:8 Sama koillisesta.

:9 Työkuvaa. 12.9.2001 TJ.

:10 Kaivauksilla vierailut Tiivi-koira.

:11 Rökkiön alemmaa kivikertaa puretaan. Etelästä. 12.9.2001 TJ.

:12 Työkuvaa. 12.9.2001 TJ.

:13 Työkuvaa. 12.9.2001 TJ.

:14 Kaivausten sateensuoja. 12.9.2001 TJ.

:15 Rökkiö 1 pohjassa etelästä. 13.9.2001 TJ.

:16 Sama luoteesta.

:17 Rökkiö 1 entisöitynä, luoteesta. 13.9.2001 TJ.

Kullaa Leineperi Eskola-Kaltevo 2001

Makrofossiiliaineiston tiedot: Terttu Lempiäinen/Turun yliopisto.

1 kpl /kokonainen marja/hiiltynyt/Juniperus comunis/kataja

1 kpl/siemen/hiiltynyt/Rubus idaeus/vadelma

1 kpl/neulanen/hiiltynyt/Picea abies/kuusi

32 kpl/sienten rihmastopakkoja

Puuhiiltä runsaasti

KULLAA, Eskola-Kaltevo

I. Jäkärä / Satakunnan Museo 2001

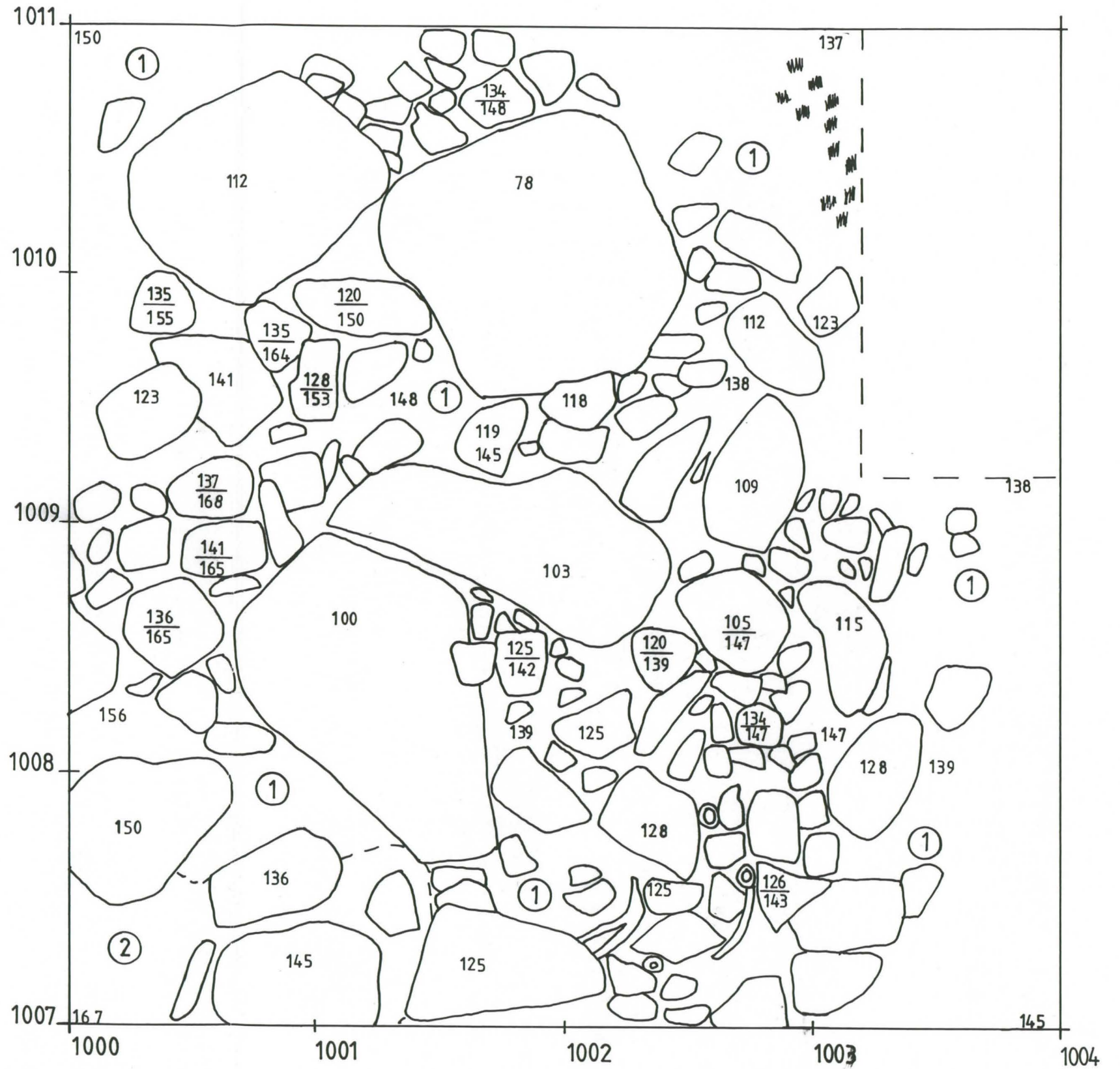
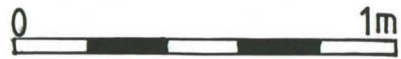
RÖYKKIÖ 1

Taso 1, tl 100

MK 1:20

Piirt. T. Jäkärä

- ① hiekansekainen multa
- ② ruskea hieta
- nokimaa

KULLA A, Eskola-Kältevo

T. Jäkärä / Saarakunnan Museo 2001

RÖYKKIÖ 1

Taso 2, tl 100

MK 1:20

Piirt. T. Jäkärä

① hieksekainen multa

② ruskea hietta

■ nokimaa

